

ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ A EIVISSA

Bernat Joan i Marí

Amb tota justícia, la resta de ciutadans de les Illes Balears i Pitiüses preocupats per la qüestió de l'ensenyament de la llengua catalana estaven esverats pel grau d'incompliment dels mínims legals exigits que es produïa tradicionalment a Eivissa. Fa tres anys, devers una tercera part dels centres escolars de l'illa no impartien les hores de llengua catalana marcades per la llei. Aquest incompliment escandalós a Eivissa i més discret o inexistent a la resta de les Illes centrava l'atenció de qualsevol que es dedicàs a confrontar estadístiques.

Dels dos últims anys no hi estudis concrets —fets al marge de l'administració—, però sí que perifèricament, podem extreure algunes dades interessants. D'un estudi sobre actituds lingüístiques realitzat pel Grup de Treball de Sociolingüística Aplicada del CEP d'Eivissa podríem concloure que fa dos anys l'índex d'incompliment dels mínims exigits per la llei havia davallat fins a un 15 %. Pel que fa al curs passat, sembla que, en qualsevol cas, encara pot haver baixat una mica més.

Ara bé, d'aquest ajustament cada vegada més gran a les exigències de la legalitat vigent no ens ha de fer perdre de vista la situació real en què es troba l'ensenyament de la nostra llengua nacional a l'illa d'Eivissa. Les motivacions són diverses:

a. L'incompliment dels mínims pel que fa a l'ensenyament de la llengua pròpia d'un determinat territori hauria de ser igual a zero. Qualsevol alteració d'aquestes dades hauria de produir una intervenció immediata per part de l'autoritat educativa, i provocar la sanció automàtica dels responsables de l'incompliment. No cal dir que res d'això no es dona en la realitat.

b. Ensenyar tres o quatre hores de català setmanals en un context on no s'hi ensenya res més no contribueix a altra cosa que a la "llatinització" de la llengua. Perquè l'aprenentatge de la llengua catalana sigui efectiu, cal que es vehiculin la resta de matèries també en català. A Eivissa, actualment, si els comp-

tes no em fallen només hi ha dos centres d'EGB que realitzen la major part del seu ensenyament en català. Pel que fa a l'ensenyament mitjà, ni tan sols a un centre on el consell escolar va aprovar la paulatina catalanització de tot l'ensenyament no s'ha arribat a assolir la meitat de les classes en català. La norma general és que tot l'ensenyament —excepte l'assignatura de català, i encara no sempre—, es fa en espanyol. A una minoria cada dia més considerable de centres, però, el català comença a ser llengua vehicular en un nombre encara reduït d'assignatures, però la llengua real d'intercanvi és l'espanyol.

c. Fer efectiu l'ensenyament del català només es pot produir en un context favorable a la normalització de la llengua. Els estudiants han d'estar motivats favorablement per aprendre una llengua. I aquesta motivació favorable ve donada per dos factors que li manquen (quasi) completament, a hores d'ara a la llengua catalana:

— La utilitat. Una llengua útil, ço és necessària per al viure diari, motiva favorablement la gent al seu aprenentatge. Els cursos d'anglès proliferen. Les acadèmies que ensenyen aquesta llengua sorgeixen com a bolets. Sense campanyes de promoció ni grups d'acció que no..... Espontàniament.

— L'adhesió grupal. Una llengua es pot aprendre també perquè és la nostra, la de la nostra gent, la del grup humà amb el qual ens identifiquem. Però, com motivarem positivament

els alumnes i les alumnes a aprendre la llengua catalana si no hi ha programes que promoguin aquesta identificació grupal com a catalans? Si no som catalans ni el català ens serveix més que l'espanyol, per quina extravagant raó hem d'aprendre aquesta llengua a l'escola? Més i més si tampoc no ens serveix per a la resta de l'aprenentatge...

Tot plegat és tan preocupant com fa cinc o sis anys. L'ús lingüístic als patis de les escoles o els bars on els joves es troben per sortir durant els caps de setmana no ha canviat gens. I això és molt preocupant, potser especialment preocupant, a l'illa d'Eivissa, però tampoc no pot passar per alt als formenterers, ni als mallorquins, ni tan sols a la gent de Menorca. □

Exclusives Escolars S.A. TORRENS - CASALS

Servim en exclusiva 19 Editorials:

ABRIL - ASTOR - EDIBOOK -
TP - TACA...

entre les més importants

DISPOSAM DE
CATÀLEGS
I MOSTRES

Crideu al telf. 244240 de Palma